

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Blok 1 - Modul 2

MEđULJUDSKA KOMUNIKACIJA

Razvio ARID

MEĐULJUDSKA KOMUNIKACIJA

- Bit komunikacije
- Verbalna komunikacija
- Neverbalna komunikacija
- Elementi komunikacijskog procesa
- Komunikacijske tehnike
- Emocije u komunikaciji
- Rješavanje sukoba
- Upravljanje komunikacijskim procesom
- Literatura/Izvori

BIT KOMUNIKACIJE

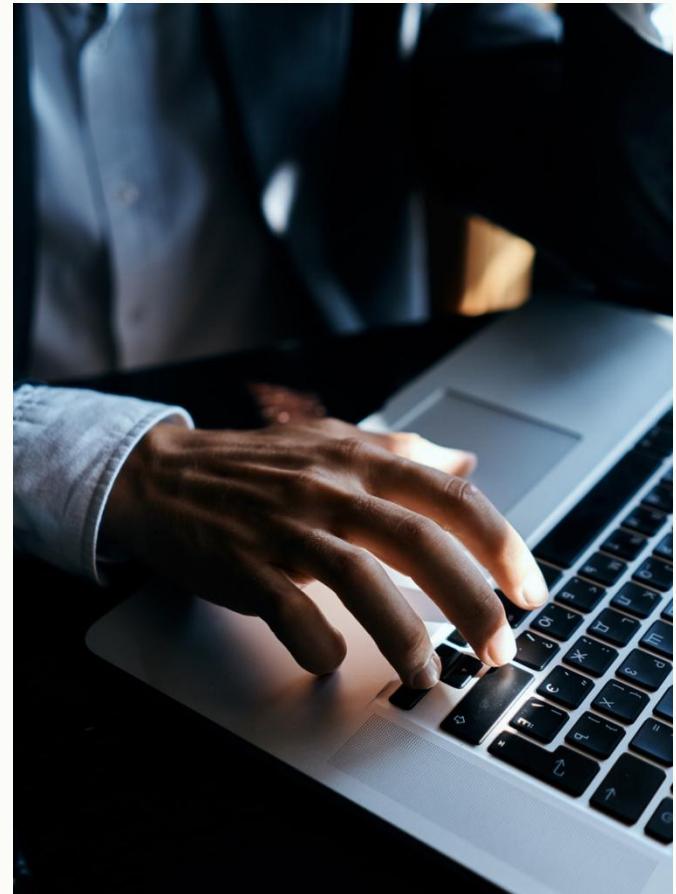
Izraz komunikacija (u početku na latinskom, a potom apsorbiran u modernim jezicima):

- pojavilo se u četrnaestom stoljeću i značilo je "ulazak u zajednicu, održavanje odnosa s nekim",
- do 16. stoljeća pojam je funkcionirao u smislu "zajedništvo, sudjelovanje, dijeljenje",
- u 16. stoljeću dobiva drugo značenje "prijenos, poruka", što je povezano s razvojem pošte i cesta,
- od 19. stoljeća do danas podrazumijeva: - kretanje ljudi i objekata u prostoru (vlak, automobil, avion), - prijenos informacija na daljinu (telefon, radio, televizija, internet).

BIT KOMUNIKACIJE

Komunikacijske značajke:

- informacijska funkcija,
- motivacijska funkcija,
- regulatorna funkcija,
- emotivna funkcija,
- društvena funkcija.

BIT KOMUNIKACIJE

Komunikacija u lokalnoj zajednici

Trenutačno je prioritet postala društvena integracija, podržavanje društvenih težnji ruralnog stanovništva, uključujući pomoć ruralnim ženama u ispunjavanju njihove obiteljske i profesionalne uloge, što zahtijevaju, između ostalog, nepovoljne demografske promjene na selu. Stoga se organiziraju radionice za unapređenje znanja i vještina sudionika u prevladavanju prepreka učinkovitoj komunikaciji, temeljene na načelima koja osiguravaju poštivanje interesa svih dionika.

Tijekom radionica/tečajeva/obuka osnovna pitanja se prezentiraju na teorijski i praktičan način, uključujući:

- načine prevladavanja komunikacijskih barijera,
- koristeći učinkovite komunikacijske alate,
- vođenje učinkovitih razgovora bez emocija u teškim situacijama,
- učenje i korištenje pravila društvenog utjecaja u lokalnim aktivnostima,
- učenje i praktično korištenje komunikacijskih alata i tehnika koje omogućuju učinkovitu međuljudsku i društvenu komunikaciju,
- suradnja s lokalnom upravom.

VERBALNA KOMUNIKACIJA

To je osnovni oblik međuljudske komunikacije. O tome ponajviše ovise naši dobri odnosi s članovima obitelji, suradnicima i drugim ljudima iz našeg okruženja. Verbalna komunikacija je jednostavno govorni jezik, koji, ako nije dopunjen tzv. neverbalnom komunikacijom, koja je govor tijela, može biti izvor nesporazuma.

Verbalna komunikacija dio je međuljudske komunikacije koju čini još jedan važan čimbenik - neverbalna komunikacija, odnosno tzv. govor tijela, kontakt očima, mimika i geste. Ispostavilo se da verbalna komunikacija nije većina naših poruka, jer čak 65% njih je neverbalno. Iz toga se nameće zaključak da je verbalna komunikacija, ili jednostavno govorni jezik (ali on uključuje i slušanje, čitanje, pisanje – sva komunikacija temeljena na riječi), dosta siromašna i nepotpuna, a ponekad i potpuno nedostatna u svakodnevnom životu.

VERBALNA KOMUNIKACIJA

Što je verbalna komunikacija?

Da bi se verbalna komunikacija uopće odvijala, mora postojati:

- pošiljatelj poruke, odnosno govornik,
- primatelj, adresat poruke, odnosno slušatelj,
- jezik, tj. šifra kojom se služe govornik i slušatelj, razumljiva obojici.

U verbalnoj komunikaciji važnu ulogu imaju:

- sadržaj izjave – povezan je s vokabularom i pošiljatelja i primatelja poruke,
- tečnost govora – svaki prekid može oslabiti poruku,
- parafraziranje - oblačenje poruke koju smo čuli drugim riječima kako bismo bili sigurni da smo je dobro razumjeli,
- modulacija i naglasak – tj. način na koji je poruka naglašena može biti važniji za primatelja nego sadržaj same izjave,
- kvantitet – proces smanjivanja ili produžavanja trajanja izgovorenih riječi.

VERBALNA KOMUNIKACIJA

Oblici verbalne komunikacije

- **Usmeni oblik** - Ovaj oblik verbalne komunikacije daje vam više mogućnosti za prenošenje informacija i izražavanje osjećaja. Međutim, postoji nekoliko problema u usmenoj komunikaciji, od kojih su najvažniji miješanje činjenica i pretjerano samopouzdanje. Osim toga, problem predstavlja sklonost izražavanju ekstremnih mišljenja ili problemi s pravilnom analizom činjenica, koji proizlaze iz činjenice da je verbalna komunikacija vrlo brza i zahtijeva nagle reakcije.
- **Pisani oblik** - Komunikacija koja se odvija putem pisama, dokumenata ili tiskanih medija, a u 21. stoljeću popularizirana tekstualnim porukama (SMS) i internetom. Njezina najvažnija prednost je što primatelju i pošiljatelju daje više vremena za analizu sadržaja i stvaranje pravog odgovora. Također vam omogućuje da pobliže sagledate problem, steknete potrebna znanja i tako minimizirate rizik od netočne procjene ili klasifikacije. Međutim, nije tako učinkovit kao oralni oblik. U pisanim porukama ne možemo računati na trenutni odgovor, što može znatno otežati komunikaciju i rješavanje različitih vrsta problema.

VERBALNA KOMUNIKACIJA

Uloga slušanja u verbalnoj komunikaciji

Nije riječ o sluhu, tj. aktivnosti koja se odvija zahvaljujući slušnim receptorima. Primatelj poruke može imati jako dobar sluh i čuti da netko razgovara s njim, a da pritom uopće ne procesира informaciju koju čuje. Ako je to slučaj, komunikacija jednostavno ne dolazi. Dakle, slušanje, tako istinito, sastoji se od dekodiranja govora koji se čuje.

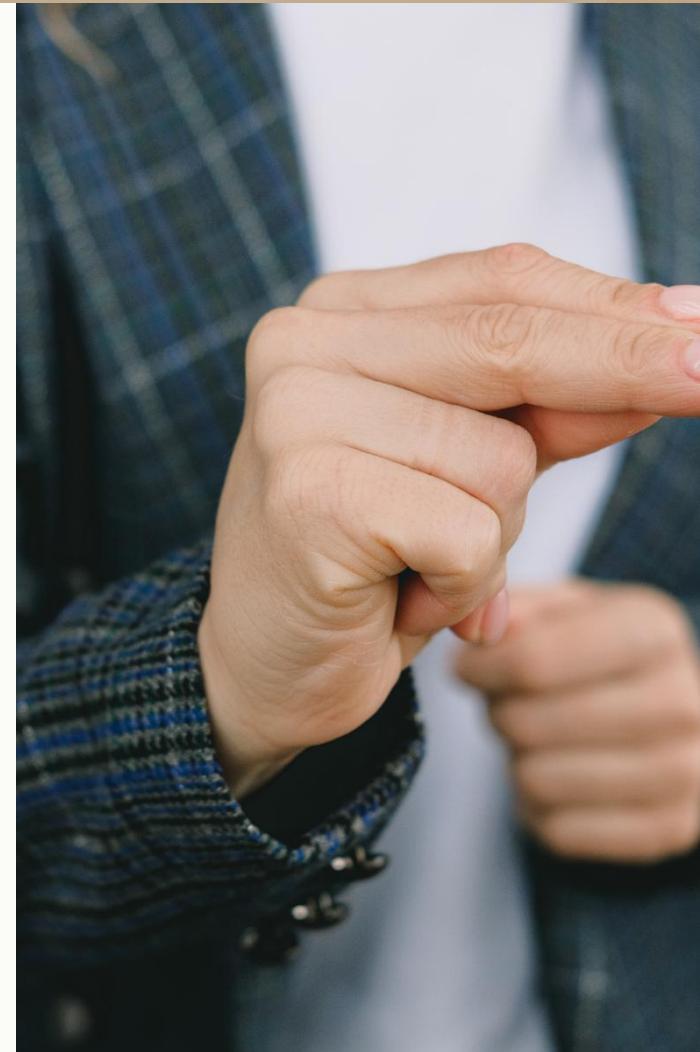
Razlikujemo:

- **Pasivno slušanje** - Možete reći da je ovo samo slušanje. Pasivnim slušanjem se bavimo kada je motivacija slušatelja na vrlo niskoj razini, a doslovno rečeno - slušatelju nije stalo do informacije (pa čak ni govorniku) ili su mu misli zaokupljene nečim drugim i ne može dovoljno usmjeriti pozornost na poruka .
- **Aktivno slušanje** – U ovom slučaju, um slušatelja je fokusiran i korišten u mnogo većoj mjeri. Slušatelj ne samo da obrađuje informacije koje čuje, već se može upoznati i sa stavovima, stavovima ili osjećajima govornika. On slijedi njezin tok misli.

NEVERBALNA KOMUNIKACIJA

Neverbalna komunikacija (neverbalni govor) niz je mogućnosti u području prenošenja informacija i uspostavljanja kontakta s drugim ljudima. Njegovo ovladavanje omogućuje učinkovitiju komunikaciju s ljudima – kako u privatnom tako i u poslovnom životu. Većina nas vjeruje da riječi imaju najveću komunikacijsku moć. I iako je, naravno, pravilno izražavanje od velike važnosti, puno važniju ulogu imaju poruke koje prenosimo bez njihove pomoći. Ispostavilo se da je čak 65% poruka koje komuniciramo neverbalno. Svijest o tome te sposobnost korištenja i čitanja gesta u razgovoru ima ogroman utjecaj na učinkovitost komunikacije odnosno razumijevanje sugovornikovih namjera.

NEVERBALNA KOMUNIKACIJA

Neverbalna komunikacija omogućuje prenošenje (i čitanje) emocionalnih stanja, namjera, karakternih osobina ili temperamenta. Ove poruke obično šaljemo podsvjesno. Zahvaljujući brojnim istraživanjima, moguće je naučiti točno značenje mnogih gesta ili neverbalnih ponašanja te ih tako vješto koristiti i čitati u svakodnevnom životu.

Neverbalna komunikacija odvija se na više razina, a svoje emocije, stavove ili namjere možemo izraziti na razne načine.

Neverbalna komunikacija uglavnom se sastoji od:

- gestikulacije,
- mimike,
- fizičkog kontakta,
- položaja tijela,
- tona glasa,
- udaljenosti između sugovornika,
- kontakta očima.

NEVERBALNA KOMUNIKACIJA

Funkcije neverbalne komunikacije (prema Scherer i Wallbott):

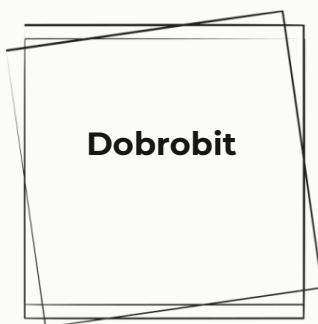
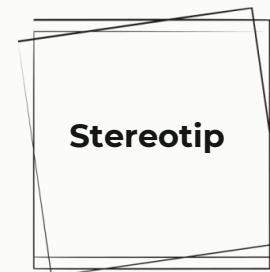
- **semantička**, koja ima za cilj modificirati verbalnu poruku - ovdje je prvenstveno riječ o akcentuaciji, stvaranju referenci, poricanju i sl.,
- **sintaktička**, koja se, s jedne strane, koristi za označavanje faza razgovora (npr. uspostavljanje kontakta očima za početak razgovora), a s druge strane, koristi se za sinkronizaciju sugovornika (npr. osiguravanje udobnosti skraćivanjem udaljenosti ili pravilnim položajem tijela),
- **pragmatična**, koja omogućuje utjecaj na partnerovo ponašanje i naglašavanje pripadnosti određenoj skupini (npr. prikladno odijevanje ili geste, karakteristične za određenu sredinu),
- **propis razgovora** , koji ima za cilj organizirati razgovor.

NEVERBALNA KOMUNIKACIJA

Komunikacijske barijere

Ponekad se dogodi da je prijenos informacija poremećen. Barijere koje se pojavljuju na putu prijenosa poruka, tzv komunikacijski šum može biti fizički ili psihički, npr.

VIDIECKY PARLAMENT
NA SLOVENSKU

EduConsulting, z.ú.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kontekst – uvjeti u kojima se komunikacijski proces odvija – fizički, povijesni, psihološki i kulturni aspekti.

- **Fizikalni aspekt** je određen okolinom (temperatura, svjetlo, mjesto i vrijeme procesa, tj. vanjska atmosfera).
- **Povijesni aspekt** tiče se takve komunikacijske situacije u kojoj se sudionici referiraju na druge epizode koje su se dogodile u prošlosti.
- **Psihološki aspekt** odnosi se na način na koji sudionici u procesu doživljavaju jedni druge, npr. prijateljstvo ili nedostatak istih, formalnost ili izravnost situacije.
- **Kulturalni aspekt** je sustav znanja koji dijeli relativno široka grupa ljudi, kombinira uvjerenja, vrijednosti, simbole i ponašanja priznata od strane ove zajednice.

ELEMENTI KOMUNIKACIJSKOG PROCESA

Sudionici - pošiljatelji i primatelji - formalizirani, neformalni komunikacijski proces.

- formaliziran komunikacijski proces: uloge pošiljatelja i primatelja su jasno definirane i nezamjenjive,
- neformalni komunikacijski proces: uloge pošiljatelja i primatelja su istovremene i međusobno zamjenjive.

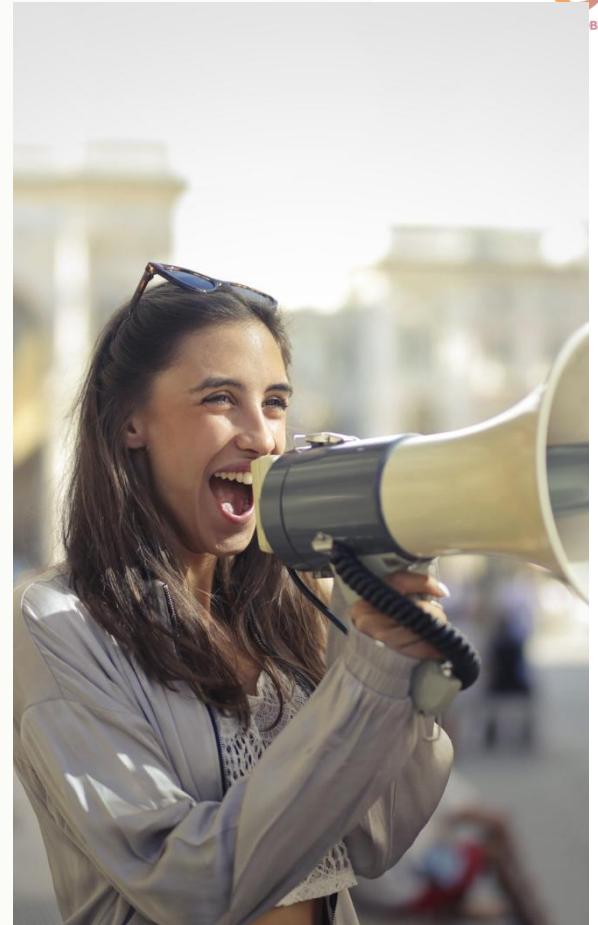
Na svakog sudionika u komunikacijskom procesu utječu njegova individualna iskustva, osjećaji, ideje, raspoloženja, aktivnosti koje obavlja, vjera itd. Sudionici komunikacijskih procesa razlikuju se u tri osnovna elementa: odnosu prema drugima, spolu i kulturi.

ELEMENTI KOMUNIKACIJSKOG PROCESA

Poruka - prijenos informacija - značenja, simboli, kodiranje i dekodiranje, oblik i organizacija.

- značenja: čiste ideje i osjećaji koji postoje u umovima ljudi prevode se u značenja koja se moraju podijeliti s drugim sudionicima u procesu, inače su im neshvatljivi,
- simboli: riječi, zvukovi, radnje kojima se značenje priopćava drugim pojedincima; simboli (rijec, gesta, mimika, ton glasa, neverbalni signali),
- kodiranje i dekodiranje: proces transformacije značenja u simbole i simbola u značenja; ovaj proces je obično nesvjestan,
- oblik i organizacija: osobito važni u javnom i masovnom komuniciranju.

ELEMENTI KOMUNIKACIJSKOG PROCESA

Kanal - način i sredstvo prijenosa poruke od pošiljatelja do primatelja - 5 kanala: sluh, vid, dodir, miris, okus.

Šum - smetnje prijenosa - vanjski, unutarnji, semantički šum.

- vanjska buka: povezana s vanjskim okruženjem, npr. toplina, hladnoća, buka,
- unutarnja buka: povezana sa sudionicima u komunikacijskom procesu, npr. zubobolja, glavobolja, umor, rasejanost, ljutnja, predrasude,
- semantički šum: posljedica pošiljateljeve namjerne ili nenamjerne zlouporabe značenja koja blokira primateljevo precizno dekodiranje poruke.

Povratna informacija - reakcija primatelja na poruku nakon njenog dekodiranja - trenutna, odgodjena.

ELEMENTI KOMUNIKACIJSKOG PROCESA

TEHNIKE KOMUNIKACIJE

Ključ uspjeha u međuljudskim kontaktima je aktivno slušanje, koje se svodi na pokazivanje pažnje, poštovanja, ljubaznosti i empatije sugovorniku, uz istovremeno suzdržavanje od vlastitih osuda, optužbi i davanja savjeta.

Sljedeća pomoć u fokusiranju pažnje na poruku koju šalje sugovornik:

- održavanje kontakta očima,
- okretanje tijela prema sugovorniku,
- održavanje razgovora poticanjem da se nastavi,
- ne prekidajući sugovornika,
- kimanje glavom i odašiljanje gesta koje pokazuju da se sugovornika sluša,
- postavljanje otvorenih pitanja,
- suzdržite se od osuđivanja i pretjeranog tumačenja,
- otvoreno izražavanje vlastitih potreba i očekivanja.

TEHNIKE KOMUNIKACIJE

Tehnike aktivnog slušanja

Parafraza - Ovo je ponavljanje vlastitim riječima onoga što ste razumjeli iz izjave sugovornika. Osigurava da ste dobro razumjeli partnera, što sprječava ljutnju i nesporazume; organizira razgovor i pomaže u pamćenju informacija te uklanja ili smanjuje moguće barijere. Osim toga, potvrda da slušate i razumijete drugu osobu omogućuje vam da steknete njihovu simpatiju i poštovanje.

Pojašnjenje - Kada se u nekoj fazi razgovora pojavi problem koji primatelju poruke nije jasan, treba ga razjasniti, odnosno postaviti pitanja koja će pomoći da se dobije potpunija slika o tome. Konkretnost pomaže razjasniti nedoumice i šalje signal sugovorniku da je primatelj zainteresiran za ono što govori.

Pojašnjenje – tehniku aktivnog slušanja koja vam omogućuje organiziranje bitnih elemenata razgovora. Omogućuje sugovornicima da se uvjere da su njihova razmatranja o istoj stvari. Daje vam priliku vidjeti najvažnije elemente razgovora u jasnom obliku.

Sažetak - Kada je razgovor gotov, vrijeme je da provjerite jesu li dvije osobe primile poruke na isti način i sažeti najvažnija saznanja u jednu rečenicu. Ovo je korisna tehniku kada pregovarate o vezi ili poslu.

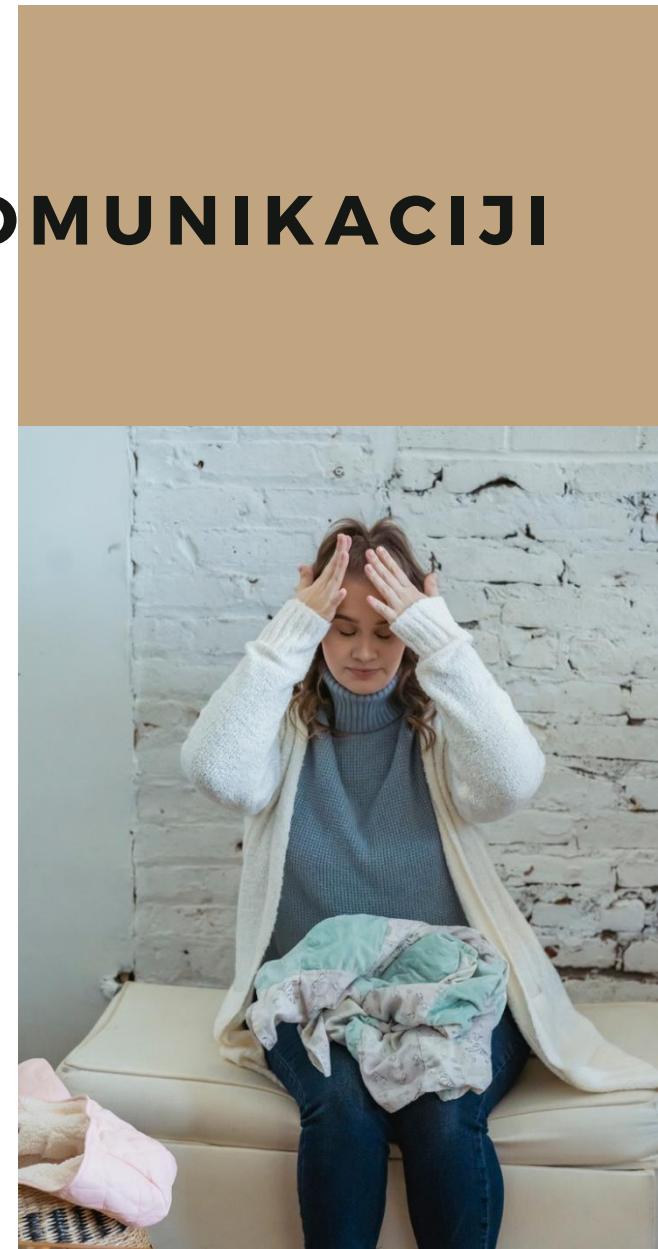
TEHNIKE KOMUNIKACIJE

Tehnike aktivnog slušanja

Poticanje, uvažavanje, imenovanje osjećaja - Tijekom razgovora vrijedi pokazati svoje zanimanje za riječi sugovornika kimanjem i korištenjem izraza poput "aha" i poticanjem na nastavak teme - "reci mi još", "nastavi pričati". Zahvaljujući uvažavanju, odnosno isticanju i uvažavanju određenih pitanja, sugovornik osjeća da trud koji je uložio u razgovor nije uzaludan ("ti govorиш o važnim stvarima", "ovo je važan problem", "drago mi je da ti ovo mi govore"). Razmišljanje, s druge strane, pokazuje da razumijete što druga osoba osjeća. Može se usporediti s ogledalom – partner vidi da u vama ima podršku („Čujem radost u tvom glasu kad to kažeš“).

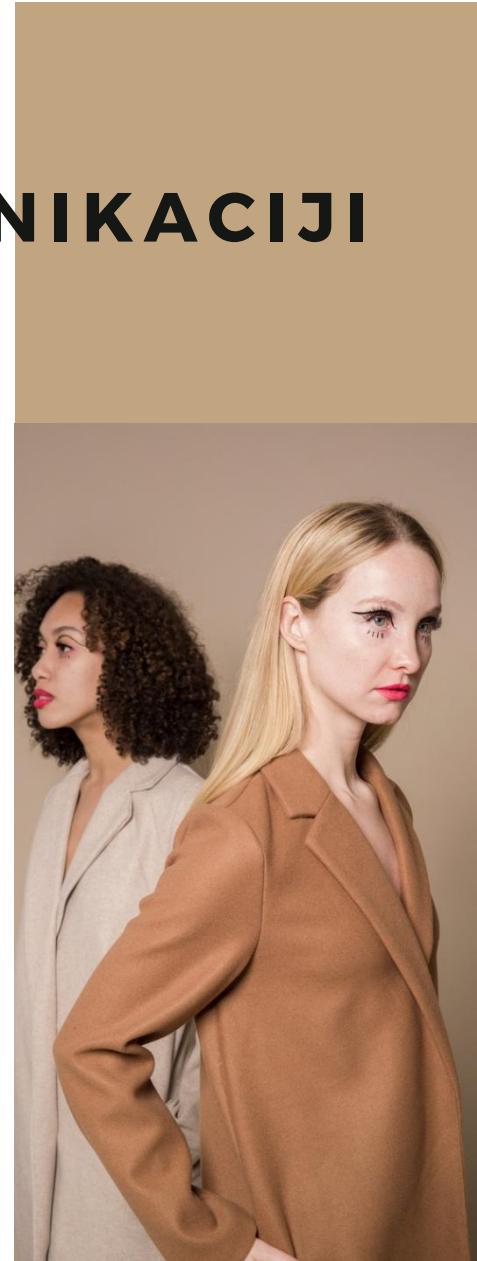
EMOCIJE U KOMUNIKACIJI

Psiholozi definiraju emocije kao: "složeni obrazac tjelesnih i mentalnih promjena, uključujući fiziološko uzbudjenje, osjećaje, kognitivne procese, vidljive načine izražavanja (uključujući izraze lica i držanje tijela) i specifične reakcije ponašanja koje se pojavljuju kao odgovor na opaženu situaciju kao važno za osobu" (RJ Gerrig, P. Zimbardo).

EMOCIJE U KOMUNIKACIJI

Emocije su važne u ljudskom životu zbog informacijskog potencijala koji nose, omogućuju odgovor na okolnosti izvan čovjeka. No, oni su nešto više, jer su iskusni, oni sukreiraju ljudsko iskustvo dajući mu jasnoću i jedinstvenost. U međuljudskim interakcijama, oni su važan izvor intrapersonalnih i interpersonalnih znakova – to se odnosi i na vlastite emocije i one koje percipiramo u drugima. Protivnikove emocije uvijek treba tretirati kao signal iza kojeg se krije bit. Potreban je unutarnji mir da ih prepoznamo. Kad smo u ovakvom stanju, greška je argumentirati vlastitu tezu, a još manje napadati tuđu stranu. Emocije protivnika tjeraju nas da se usredotočimo na sebe i borimo se iz vlastitih razloga. Potrebno je odmaknuti se od snage argumenata, koji se očituju u pričanju i napadanju, u korist slušanja argumenata druge strane i razumijevanja što se krije iza tih emocija.

RJEŠAVANJE SUKOBA

Riječ sukob dolazi iz latinskog jezika i doslovno znači "sukob". Pritom se sudaraju dva različita: sklonosti, vrijednosti, stavovi, očekivanja, pogledi, interesi, ciljevi, ideje, osjećaji, potrebe ili percepcija stvarnosti. Te razlike strane ne prihvataju i dolazi do spora.

RJEŠAVANJE SUKOBA

VRSTE SUKOBA

SUKOB VRIJEDNOSTI

SUKOB PODATAKA

KONFLIKT U ODNOSU

STRUKTURNI SUKOB

SUKOB INTERESA

VIDIECKY PARLAMENT
NA SLOVENSKU

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

RJEŠAVANJE SUKOBA

Konstruktivni načini rješavanja sukoba

- razgovor
- koristeći asertivan stav
- jačanje sposobnosti aktivnog slušanja
- koristeći "ja" izjave u razgovoru
- tražeći podršku
- tretiranje sukoba kao problema kojeg treba riješiti
- обратити se трећoj strani da odluči čija je strana u pravu

RJEŠAVANJE SUKOBA

Kako riješiti sukobe u lokalnoj zajednici?

U slučaju sukoba u lokalnoj zajednici, vrijedi koristiti gore navedene metode rješavanja sukoba. Krugovi seoskih domaćica su skupine čiji je cilj integracija i pružanje međusobne emocionalne i socijalne podrške članovima i široj seoskoj zajednici. Djelatnost kružaka socijalno ujedinjuje selo, što doprinosi poboljšanju kvalitete života ruralne zajednice. Stoga je važno zapamtiti da uvijek analizirate sukob i stupnjevate načine za njegovo rješavanje. U slučaju sukoba, mora se tražiti zajednički jezik za rješavanje problema. Riječ je o atmosferi i odnosima sa sukobljenom osobom, kao i drugim ljudima koji će biti svjesni ovog sukoba, a takvih će sigurno biti mnogo.

UPRAVLJANJE KOMUNIKACIJSKIM PROCESOM

Stvaranje komunikacijskog procesa preduvjet je za ispravno funkcioniranje organizacijske jedinice. Naravno, osim kvalitete poslova koje zaposlenici obavljaju, na konkurentnost poduzeća utječu i drugi čimbenici koji potječu iz unutarnjeg ili vanjskog okruženja. No, temelj upravljanja je komunikacijski proces koji posreduje u provedbi zadataka vezanih uz planiranje, organiziranje, motiviranje i kontrolu.

UPRAVLJANJE KOMUNIKACIJSKIM PROCESOM

Pozitivni međuljudski odnosi, dobra suradnja u grupi zahtijevaju odgovarajuće komunikacijske vještine, koje treba vješto podržati i unaprijediti uz pomoć odgovarajućeg treninga. Učinkovita suradnja u grupi pogoduje inovativnosti i rastu kreativnosti u timu. Menadžeri organizacije trebaju je podržati kako kroz tehnološka rješenja (IT alati, online forumi za razmjenu informacija, itd.) tako i kroz forume za izravnu razmjenu informacija i znanja licem u lice.

LITERATURA/IZVORI

https://cdr.gov.pl/images/Poznan/2021-02-22_ZDR/2021-1/B._CHMIELEWSKA_-_KIERUNKI_AKTYWNO%C5%9ACI_K%C3%93%C5%81_GOSPODY%C5%83_WIEJSKICH.pdf

http://www.pg.gda.pl/~krzyte/students/1__Analiza_elementow_komunikacji.pdf

<https://lumine.me/blog/terapia/techniki-correct-communication>

<https://mcps.com.pl/wp-content/uploads/2019/06/materiały-szkolenie-20190528.pdf>

<https://avigon.pl/blog/rozwiazywanie-konfliktow-co-pomaga>

<https://mtc.pl/komunikacja-verbalna/>

<https://mtc.pl/tag/komunikacja-interpersonalna/>

<https://fundacjawspomaganiawi.pl/komunikacja-w-spolecznosci-lokalnej/>

<https://www.edurada.pl/artykuly/emocje-w-komunikacji-interpersonalnej/>

<https://sbc.org.pl/Content/363098/karczewska.pdf>

https://www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/rozwoj-osobisty/verbal-communication_tj.-comprehension-based-a-slowie-aa-Hnxf-XKJx-bzXc.html

https://mfiles.pl/pl/index.php/Communication_verbal_and_non-verbal

Pocztowski A. (2007), [Upravljanje ljudskim resursima](#), PWN, Varšava

LITERATURA/IZVORI

Kozak E. (2005), [Verbalna i neverbalna komunikacija u interkulturalnoj komunikaciji](#), Kultura i obrazovanje, br. 4

Budzanowska-Drziewiecka M. (ur.) (2016.), [Kulturalne razlike u poslovnoj komunikaciji](#), Izdavačka kuća Jagielonskog sveučilišta, Kraków

<https://sites.google.com/site/szostokkomunikacja/swdsd>

<https://students.pl/artykuly/komunikacija-verbalna-i-nieverbalna/>

<https://www.medonet.pl/zdrowie,komunikacja-interpersonalna---reguly--sposoby-leading--pulapki,artykul,1728597.html>

https://mfiles.pl/pl/index.php/Komunikowanie_interpersonalne

Bieleń I. (2013), [Govor tijela kao element koji se koristi u medijaciji u javnoj sferi , Pregled](#) javne uprave

Romanowska M. (2002), Osnove organizacije i menadžmenta, Polska ekonomiczna izdavačka kuća, Varšava.

Stankiewicz J. (1991), Komunikacija u organizaciji, Astrun, Wrocław

Stoner JAF, Wankel Ch. (1992.), Upravljanje, Nacionalna gospodarska izdavačka kuća, Varšava

LITERATURA/IZVORI

Osuch, W. (2011), Kompetencije u području međuljudske komunikacije u eri napretka globalizacijskih procesa. Poduzetništvo - Obrazovanje

Wszołek M. (ur.) (2013.), Komunikacije u razgovoru 2, Wrocław

<https://portal.abczdrowie.pl/komunikacja-interpersonalna-czem-jest-na-czem-polega-jakie-sa-jej-cele-i-jak-je-osiagnac>

PROJECT WOBIS

Enhancement of
Rural Women's
Associations as
a Chance for
Growth of Women
Entrepreneurship

WEB PAGE:
www.wobis2022.eu

FACEBOOK PAGE:
WOBIS

